

๓ 3069

ภูมิปัญญาชาวบ้าน⁶⁶ รongเท้ากันหอยเชอรี่⁹⁹

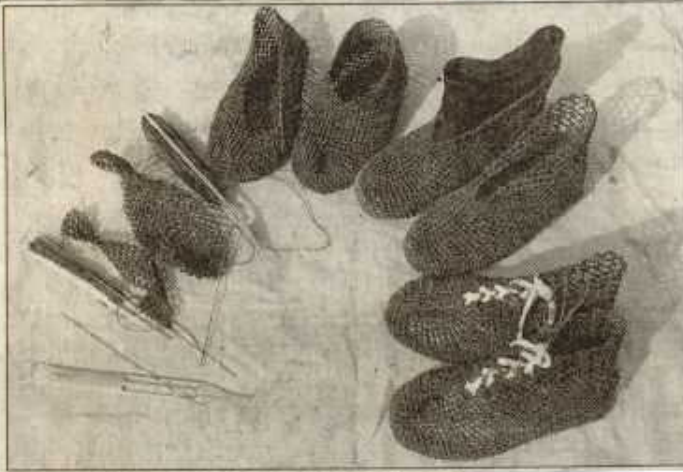
ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์บริการ

เขตอำเภอบรรพตพิสัย ชุมแสง เก้าเหลี่ยม ไทรทอง และอำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีสภาพเป็นที่ลุ่ม ส่วนใหญ่มีน้ำเพียงพอลดลอปปี เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำนาติดต่อกันตลอด การทำนาอย่างต่อเนื่องแบบนี้เป็นโอกาสที่ดีของศัตรูพืชในกาออยู่อาศัย ขยายพันธุ์ และทำลายต้นข้าว โดยเฉพาะหอยเชอรี่ที่นอกเหนือจากการทำลายต้นข้าวแล้ว ชาวนาายังต้องเจอกับอันตรายของเปลือกหอยดังกล่าว อุปกรณ์ที่ป้องกันก็ยังไม่มีอะไรที่ใช้งานได้ หรือถ้ามีก็ไม่สะดวกในการรองทรงนาอีก คุณนิภาพร แสงท่า ศูนย์ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ผู้เปิดเผยเรื่องมีให้รายละเอียดว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว คุณนิภาพร เกษนชาติถึง แม่บ้านเกษตรกร คลองคด ตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย จึงได้คิดค้นประดิษฐ์รองเท้ากันหอยเชอรี่ขึ้น เพื่อป้องกันอันตรายดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นอุปกรณ์กันภัยที่มีประสิทธิภาพที่สุด และเหมาะสมกับชาวนาในสภาวะเศรษฐกิจอย่างนี้ มีเกษตรกรหลายรายที่ซื้อผู้ล่งที่ชุดเป็นเสียงเดียวกันว่า กันเปลือกหอยและใบข้าวมาได้ดีมาก นอกจากนี้ยังช่วยเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวสำหรับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองคดอีกด้วย

สำหรับวิธีการถักนั้น คุณนิภาพร ได้ให้รายละเอียดว่า การถักรองเท้ากันหอยเชอรี่จะใช้วิธีการเหมือนการถักสวิงหรือตาข่ายทั่วไป แต่ตาถักของรองเท้าจะเล็กกว่า เพราะใช้อุปกรณ์เหล็กแท่งกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 มิลลิเมตร จำนวน 2 แท่ง เป็นตัวจับและกำหนดขนาดตาถัก ให้เชือกในถักขนาด 1.5 มิลลิเมตรเป็นเชือกถัก โดยมีที่เก็บใส่ เชือกปูปร่างเหมือนตัวที่ใช้ถักแหและตาข่ายทั่วไป เป็นตัวบ่อนเชือก ในขั้นแรกจะใช้อุปกรณ์ทั้ง 3 ชิ้น ถักวนให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมเท่าก่อน แล้วค่อยถักยกขึ้นเป็นรูปรองเท้า

เพื่อนชาวนาด้วยกันได้แนะนำให้ใช้สำหรับเวลาในนาช่วงต้นข้าวอายุ 30 วัน ในอัตรา 1 คันรถบรรทุกต่อไร่ ผลปรากฏว่า หอยเชอรี่ในนาหลายเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ และข้าวก็งามกว่าปกติอีกด้วย แต่มีปัญหาเรื่องเปลือกหอยเชอรี่ขึ้นมาอีก นอกจากนี้ในช่วงไถนาใหม่ ๆ หอยเชอรี่ที่ฝังตัวอยู่ในดินจะถูกพลิกขึ้นมา อาจแตกเป็นซีก หรือเป็นตัว เมื่อเหยียบถูกจึง ๆ แล้วเป็นอันตรายมาก เวลาจะลงแปลงนาจึงต้องระวังเสมอ และเมื่อระวังมากก็ทำไม่ได้สะดวก จนกระทั่งมีโอกาสได้ไปซื้อของในตลาดอำเภอบรรพตพิสัยเมื่อปีก่อน ได้เห็นรองเท้ากันหอยเชอรี่วางขายอยู่เลยลองซื้อมาใช้ ปรากฏว่าได้ผลดี แม้จะเหยียบเปลือกหอยในโคลนหรือดินแข็งก็ไม่มีแผลแม้แต่นิดเดียว นอกจากนี้ยังช่วยกันใบข้าวบาดเท้าได้อีกด้วย คิดว่าหอยเชอรี่ไม่ใช่ปัญหาใหญ่อีกต่อไปแล้ว

ปัจจุบันคุณนิภาพร ได้ถ่ายทอดความรู้และวิธีการถักต่าง ๆ ให้กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองคด และรับซื้อคืนจากสมาชิกคู่ละ 65 บาท แล้วนำไปส่งให้กับร้านค้าในตลาด หรือจำหน่ายให้กับคนมาซื้อถึงที่ในราคาคู่ละ 70 บาท เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและผู้รับซื้อที่ไม่เดือดร้อนเรื่องค่าขนส่งเงินเกินไป แม่บ้านในกลุ่มนี้สามารถถักได้วันละ 1-4 คู่ต่อคน แล้วแต่ความชำนาญและเวลาที่ว่าง บางครอบครัวก็พออาศัยเป็นค่ากับข้าว บางครอบครัวก็ส่งลูกเรียนได้เพราะรองเท้าที่ถักนี้ โดยแหล่งรับซื้อในปัจจุบันคือในตลาดขรพตพิสัย ในเมืองนครสวรรค์ บริเวณจังหวัดใกล้เคียง และผู้ที่สนใจสั่งโดยตรงมาทางสำนักงานเกษตรอำเภอบรรพตพิสัย ขณะนี้มีความสนใจสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น กลุ่มแม่บ้านผลิตไม่ทันเพราะสมาชิกมีน้อย ทำให้เฉลี่ยเพียงสี่ปีค่าละ 340 คู่ จึงคิดว่าอยากจะทำเครื่องจักรมาช่วยในกรณีของกลุ่มแม่บ้านในอนาคตอัน

แล้ววนรอบเท้าจนมาถึงระดับข้อเท้าก็จะเปลี่ยนแท่งเหล็กที่ใช้ถักให้มีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเดิม 1 แท่ง แล้ววนรอบจนถึงเหนือข้อเท้าโดยในขั้นตอนนี้ต้องถักเว้นสำหรับผูกสายรองเท้าด้วย และเมื่อถักเสร็จก็จะใช้รองเท้าบุทชนเกล็ดปูร้อมสอดใส่รองเท้าทั้งไว้ 1 दिन เพื่อให้ข้าวรูป จึงนำไปใช้หรือจำหน่ายได้

พลอย ศรีนิกรเดช เกษตรกรวัย 58 ปี ที่ตำบลบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย ผู้ใช้รองเท้ากันหอยเชอรี่เป็นประจำได้บอกไว้ว่า ทำนาทั้งหมด 70 กว่าไร่ แต่ละปีจะมีปัญหาเรื่องการระบาดของหอยเชอรี่มาก

ใกล้นี้ ในด้านกฎหมายนั้นคุณนิภาพรได้นำรองเท้ากันหอยเชอรี่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสวนลิขสิทธิ์และป้องกันการเลียนแบบจึงมั่นใจว่าภูมิปัญญาพื้นบ้านชิ้นนี้จะเป็นมรดกของคนไทยตลอดไปแน่นอน

นายถาวร ศรีภักดิ์ เกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า รองเท้ากันหอยเชอรี่ดังกล่าว เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยป้องกันอุบัติเหตุจากหอยเชอรี่ที่ดีที่สุดขณะนี้ แม้ว่าเปลือกหอยจะเปราะและคมมากก็ป้องกันอันตรายได้แน่นอน เพราะเชือกที่ใช้ถักนั้นมีความเหนียว และยืดหยุ่นได้ดีในทุกสภาพเมื่อเจอกับเปลือกหอยเชอรี่ น้ำหนักก็เบา พกพาสะดวก สภาพการถักที่โปร่ง ทำให้ระบายน้ำและอากาศได้ดี สามารถใส่ลุยโคลนได้สบาย อยู่กลางแจ้งนานเป็นปี จึงประหยัดและคุ้มกว่า การใช้รองเท้ากันหอยเชอรี่นั้นได้ว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของชาวนาที่มีฐานะไปใช้เพื่อลดการสูญเสียเงินค่ารักษาพยาบาลจะไม่เสียเวลาทำนากินอีกด้วย ส่วนรับทราบของพ่อค้าแม่ค้าจะพยายามให้มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอื่น ๆ ให้มากขึ้นเพื่อให้มีรายได้เสริมในครัวเรือน และประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักของตลาดทั้งในและต่างจังหวัด ซึ่งเชื่อว่าตลาดดังกล่าวยังมีความต้องการอีกมาก ถ้าหากชาวนาทั่วไปได้ทราบว่า

รองเท้ากันหอยเชอร์รี่ใช้แล้วได้ผลจริง ๆ
ถ้าจะถามตอนนี้ว่า รองเท้ากันหอยเชอร์รี่ มี
ความสำคัญกับแม่บ้านและเกษตรกรมากแค่ไหน ชาว
คลองคดทุกคนตอบได้ทันทีว่าสำคัญมาก เพราะเป็น
อาชีพที่ช่วยเหลือรายได้อีกทางเล็กน้อย และที่สำคัญ
ยังป้องกันไม่ให้เสี่ยงกับอุบัติเหตุในแปลงนาทุก
เสาร์อาทิตย์ก็เหมือนเช่นปัจจุบัน คุณความดีนี้คงจะเป็น
ของใครเสียไม่ได้ถ้าไม่ใช่ คุณนิภาพร เหล่าขตกิจ ที่
มีความคิดริเริ่ม ใช้ประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์แก่
ชาวบ้าน และถ้าจะย้อนถามว่าวันนี้เราท่านชาวไทยได้
ทำอะไรช่วยชาติ ชุด IMF บ้าง คงหาคำตอบได้ไม่
ยากนะครับ.

